

Verantwoording bij het boek Inburgering B1 - studieboek

Dit boek is gemaakt tussen mei 2020 en mei 2022. Wij hebben een Studieboek gemaakt dat past in onze eigen efficiënte methode die een mix is van veel zelfstudie en een beetje begeleiding. Deskundige studiebegeleiding is altijd beter: een student heeft dan meer uitleg en krijgt meer structuur en controle bij het leerproces. Maar studenten zullen echt veel zelf moeten doen. En dat kan heel goed met onze boeken, ook met dit Studieboek Inburgering B1.

In de titel staat het woord Inburgering: dit boek verbetert het taalniveau van studenten. Het boek focust op taalbeheersing op het taalniveau B1, dat is het taalniveau van het inburgeringsexamen in Nederland.

Algemeen

Met dit Studieboek studeert een volwassen immigrant in Nederland vanaf taalniveau A2 naar het volgende taalniveau B1. Op het taalniveau B1 is iemand een zelfstandige gebruiker van de taal. Wie aan dit boek begint moet taalniveau Nederlands A2 al bereikt hebben. Het boek is opgedeeld rond vier vaardigheden: lezen, schrijven, spreken en luisteren. In die volgorde zijn in elk hoofdstuk oefeningen opgenomen. Soms zijn oefeningen een mengvorm, bijvoorbeeld luisteren en spreken, of spreken en lezen en luisteren; deze gemengde oefeningen wijzen zichzelf.

Wie dit boek gebruikt om naar het taalniveau B1 te komen heeft geen andere boeken nodig. Geen extra grammaticaboeken, geen andere leermethodes. Dit boek, onze methode, biedt studenten precies de dingen aan die nodig zijn bij het behalen van het taalniveau B1. Dit boek, onze methode, onderscheidt zich door bij alle oefeningen antwoorden binnen het boek aan te bieden: soms zijn de gegeven oplossingen absoluut, zoals bij meerkeuzevragen; soms zijn er meer oplossingen mogelijk, zoals bij de vrijere opdrachten om een e-mail te schrijven of korte monologen te houden. Maar ook in deze gevallen leveren wij mogelijke antwoorden, zodat studenten leren op welk niveau iets van hen verwacht wordt.

Theorie: Focus on Form

Mensen hebben een aangeboren taalvermogen. Als ze voldoende worden blootgesteld aan een (rijk) taalaanbod, leren kinderen hun moedertaal vanzelf. Ze verwerven de grammatica van hun moedertaal onbewust en impliciet zonder dat ze daar les in krijgen. Over de rol die grammatica moet en kan spelen in het onderwijzen van een vreemde taal aan volwassenen, zijn de meningen verdeeld. Sommige onderzoekers, zoals Stephen Krashen, gaan ervan uit dat taalontwikkeling haar eigen verloop kent en dat expliciet grammaticaonderwijs nauwelijks invloed heeft. Hiertegenover staat de opvatting dat expliciet grammaticaonderwijs het taalverwervingsproces kan versnellen. Volwassenen die een vreemde taal leren, moeten de nieuwe taal leren via algemene analytische

leerprincipes. Ze hebben expliciete grammaticaregels nodig en moeten daarmee oefenen.

Tenslotte is er nog een derde standpunt dat in zekere zin een tussenweg is tussen deze twee richtingen: in de NT2-wereld staat deze richting bekend onder de naam Focus on Form.

In de Focus on Form opvatting speelt het begrip *noticing* een belangrijke rol. Het lijkt nuttig om volwassen studenten van een nieuwe taal te wijzen op specifieke structuren in de taal. Lesmateriaal moet er dan vooral op gericht zijn de aandacht op bepaalde grammaticale aspecten te richten.

Deze aanpak van grammaticaonderwijs lijkt effectief en daarom kiezen wij hiervoor in onze methode: geen expliciete uitleg van regels, maar wel duidelijk aantonen waar en hoe specifieke grammaticale elementen een plek hebben in de taal.

Heel concreet kun je dit terugvinden in de 30 in het boek aangeboden leesteksten: daar is telkens een grammaticaal element uitgelicht, zodat de lezer zich bewust wordt van hoe en waar deze elementen voorkomen. In oefeningen die aansluitend aan deze leesteksten in het boek te vinden zijn, gaan de studenten aan de slag met het aangewezen grammaticale element.

Studieboek Inburgering B1 – vorm en inhoud

Het boek is opgebouwd met een heldere en herkenbare structuur. Vanaf Hoofdstuk 1 begrijpen gebruikers hoe het boek in elkaar zit. Wat kunnen de gebruikers van dit Studieboek verwachten?

Het boek heeft 16 hoofdstukken, 16 thema's. Alle hoofdstukken zijn verdeeld in soms meerdere delen. Ieder deel van een hoofdstuk bestaat uit oefeningen voor hoofdzakelijk één bepaalde vaardigheid, maar vaardigheden worden ook gecombineerd binnen een deel:

A. Leesvaardigheid

Ieder deel begint met een leestekst. In dit boek zijn alle woorden waarvan wij denken dat ze nieuw of problematisch kunnen zijn voor wie Nederlands leert

van A2 naar B1 duidelijk met een kleur gemarkeerd. Deze woorden worden uitgelegd in een kolom naast de leestekst. De omschrijving is niet altijd de omschrijving zoals men die vindt in een woordenboek, maar het is altijd een omschrijving die de betekenis in de context recht doet. Wij adviseren studenten die met onze boeken werken, om de woorden die lastig zijn in een woordschrift op te schrijven. En niet alleen de door ons uitgelegde en gemarkeerde woorden, maar ook andere woorden die (individueel) als moeilijk worden ervaren. Wij pleiten ervoor om de woorden niet in een document/tabel op een computer, maar gewoon met pen op papier te noteren: in een schrift waarin je als student fysiek kunt bladeren en terugkijken. Voor woorden tot en met niveau A2 verwijzen we naar de woordenlijsten in ons Inburgering A2 - studieboek. Dat zijn ruim 2000 woorden die passen bij het taalniveau A2. Woorden die wij in onze boeken (A1, A2 en B1) opnemen, zijn met zorg gekozen met hulp van verschillende woordfrequentielijsten. Wij helpen studenten in dit Studieboek Inburgering B1 met het selecteren en omschrijven van lastige woorden in een overzichtelijke kolom naast de leesteksten. We hopen dat zij vervolgens zelfstandig met al deze lastige woorden aan de slag gaan en ook de betekenis van andere nieuwe woorden in een woordenboek opzoeken. We moedigen studenten aan om de woorden en de vertalingen of omschrijvingen in hun woordschrift te noteren en op die manier te leren. Alle leesteksten lijken authentiek, maar ze zijn alle door ons bewerkt. Authentieke teksten zijn nooit precies op niveau B1: in authentieke teksten zijn bijvoorbeeld vaak spreekwoorden of anderszins symbolische of geladen en erg specifieke taaluitingen opgenomen. Zij zijn doorgaans geschreven door Nederlanders en bijna altijd door mensen die een lange geschiedenis hebben in Nederland en kind zijn van de Nederlandse cultuur. Als basismateriaal voor leesteksten is vaak geput uit beschrijvingen op Wikipedia en er zijn veel teksten uit kranten en andere media, bijvoorbeeld van www.nu.nl gebruikt. Een bewerking van dergelijke teksten geeft ons ook meer controle op de in dit boek aangeboden woorden. Wij willen die woorden die ertoe doen in onze methode expliciet aanbieden. We hebben teksten gemaakt van 600-900 woorden. Dat is bijvoorbeeld ook de gangbare lengte van teksten bij het Staatsexamen Nederlands als Tweede Taal, programma I (B1). Teksten hebben alle betrekking op werk, opleiding of het dagelijks leven. De teksten zijn uitdagend, multicultureel, intercultureel, actueel en tegelijkertijd tijdloos. In alle leesteksten wordt met groen een specifiek grammaticaal element gemarkeerd. Op de leestekst volgt een oefening (zinnen schrijven, antwoorden

formuleren) waarmee dit uitgelichte grammaticale element wordt geoefend. In het vervolg van het hoofdstuk wordt het grammaticale element in extra oefeningen verder in praktijk gebracht. Ook is er bij elke leestekst een oefening met meerkeuzevragen, waar op een klassieke manier tekstbegrip wordt getest.

B. Schrijfvaardigheid

In onze leesteksten zijn grammaticale elementen groen gemarkeerd. Met deze elementen oefenen studenten in het hoofdstuk bij dit onderdeel verder: zij moeten zinnen leren schrijven. We kiezen welbewust en ondersteund door de gangbare theorieën over begrijpelijke input (comprehensible input) in het taalonderwijs voor minimale uitleg en voor maximaal gebruik van voorbeelden en oefeningen. Wij hebben daarbij ook onze eigen overwegingen en ervaringen. In onze eigen lespraktijk hebben we gemerkt dat weinig studenten NT2 bij het verwerven van de taal gebaat zijn bij het leren van theorieën, tabellen en/of regels over de Nederlandse grammatica. Deze intellectuele activiteit belemmert volgens ons het plezier en de vloeiendheid in de communicatie die we juist willen bevorderen. Studenten die echt meer theorie over de Nederlandse grammatica zoeken, kunnen op internet veel websites vinden met uitleg van alle regels. En ja, er bestaan ook boeken waar expliciet de regels worden uitgelegd. Wij denken dat het zonder die ballast kan. Ons boek zit boordevol begrijpelijke input en we bieden grammatica aan in betekenisvolle context. Markeringen in de teksten maken studenten bijvoorbeeld bewust van bepaalde grammaticale elementen. Met hulp van de voorbeelden en door het maken van de vele oefeningen internaliseren studenten de benodigde grammaticale structuren en kunnen zij uiteindelijk vloeiender en correcter Nederlands spreken en schrijven. Wij hebben gangbare NT2-grammaticaboeken en lesmethodes als bron en hulpmiddel gebruikt om tot een verantwoorde selectie van grammaticale elementen te komen. De vorm van de oefeningen is bepaald door de wens van veel volwassen studenten om zelfstandig het Nederlands als een nieuwe taal te kunnen leren.

C. Schrijven van brieven en e-mails

Onze studenten moeten leren hoe ze een brief of e-mail kunnen opstellen met daarin argumenten, verklaringen, opsommingen etc. Wij structureren het schrijven van de e-mails langs het thema of langs het grammaticale element zoals dat is uitgelicht in de leestekst. Deze schrijfoopdrachten passen precies op die plek in het boek. Wij geven bij elke opdracht achterin het boek een voorbeeld van een goede

oplossing, zodat de student begrijpt op welk niveau en met welke middelen de opdracht moet worden uitgevoerd. Alle goede oplossingen voor alle opdrachten zijn overeenkomstig het gevraagde B1-taalniveau. Wij denken dat studenten deze opdrachten meerdere malen kunnen maken en adequaat kunnen leren uitvoeren volgens de opdracht.

D. Spreekvaardigheid

Ook bij dit onderdeel is gekozen voor een herkenbare structuur: er is een audiofragment, er zijn vier foto's en er is een korte tekst bij iedere opdracht. Bij bijna elke opdracht hoort de student een man en een vrouw. Aan het eind van dit fragment is duidelijk welke rol de student moet vervullen. De student moet in de meeste gevallen vier zinnen spreken. De foto's helpen bij het maken van de zinnen. In de spreekopdracht oefent de student vaak ook het behandelde grammaticale element nog een keer. Deze spreekopdrachten passen precies op die plek in het boek. Wij geven bij elke opdracht achterin het boek een voorbeeld van een goede oplossing, zodat de student begrijpt op welk niveau en met welke middelen de opdracht moet worden uitgevoerd. Alle goede oplossingen voor alle opdrachten zijn overeenkomstig het gevraagde B1-taalniveau. Wij denken dat studenten deze opdrachten meerdere malen kunnen maken en adequaat kunnen leren uitvoeren volgens de opdracht. In het boek zijn 87 van deze spreekopdrachten opgenomen.

E. Luistervaardigheid

Dit onderdeel komt 16 keer – aan het eind van ieder hoofdstuk – terug. Het zijn podcastafleveringen. De sprekers zijn voor een groot deel zelf immigranten die de taal als volwassene hebben geleerd. Wij hebben gekozen voor authentiek materiaal in dit onderdeel: de gesproken taal van deze immigranten is niet altijd foutloos of makkelijk te verstaan. Wij vinden het erg belangrijk dat onze studenten zich kunnen herkennen in deze mensen, die net als zij naar Nederland zijn gekomen en de taal hebben geleerd. Wij geloven in de kracht van het delen van ervaringen en de mogelijke voorbeeldrol van deze immigranten. Trouwens, ook geboren Nederlanders zijn niet altijd even makkelijk te verstaan voor iedereen. De verstaanbaarheid wordt beïnvloed door dialect, leeftijd en heel veel individuele eigenaardigheden van een spreker. Ook de gespreksonderwerpen zijn zorgvuldig gekozen rondom het dagelijks leven van studenten, rondom maatschappelijke thema's en zaken als werk en opleiding. Bij de podcastafleveringen zijn meerkeuzevragen gemaakt. Daarnaast zijn er bij de podcast ook vrijere

spreekopdrachten gemaakt die studenten de gelegenheid bieden te oefenen met reageren op wat anderen vertellen. Ze leren hun mening te geven, te vertellen over hun persoonlijke ervaringen, hun voorkeur uit te spreken en vergelijkingen te maken. Dit alles in reactie op verhalen uit het leven van 'lotgenoten' en 'geboren Nederlanders'. Wij geven bij elke opdracht achterin het boek een voorbeeld van een goede oplossing, zodat de student begrijpt op welk niveau en met welke middelen de opdracht moet worden uitgevoerd. Alle goede oplossingen voor alle opdrachten zijn overeenkomstig het gevraagde B1-taalniveau.

Goede antwoorden van alle oefeningen staan achterin het boek.

Audioscripts van de onderdelen D en E staan ook achterin het boek.

© Ad Appel Taaltrainingen (2020-2022)